

ארוסה פרק רביעי סוטה

כו.

עין משפט נר מצוה

בג א מיי פ"ח מהל'
גירושין הלכה כה
סמנ עשין נ טו"ע א"ר"ע
קומן יג סעף יא:
בד ב מיי שם הלכה כה
טו"ע שם סעף יב:
בה ג מיי פ"ח מהל'
קטוה הלכה י:
בד ד מיי שם הלכה ה:
כז ה מיי שם הלכה ז:
כח ו מיי שם הלכה י:
כט ז מיי שם הלכה ו:
ל ה מיי שם הלכה י
ופ"ח שם הלכה כה
סמנ עשין ו:
לא ט מיי שם פ"ג הלכה
כה:

[שנשא עקרה וקינה וכו']. ומימה אמאי לא תנא איילוניות
זהדי עקרה וקינה: **לא ישא אדם מעוברת**
חבירו. זירושלמי עליו הכתוב אומר (משלי כג) אל תשיג גבול עולם
וזדהי ימומים אל תבא ומודים חכמים לרבי אלעזר שאם היו לו

לא סופו. דכתיב^א תחת אישה: ולא יחזיר עולמים. קנסא קנסוהו
רצנן: **לשגיגה זמנו**. לאחר כ"ד חדש ללידת הולד: והרובא. בחור.
כמו ילד (בראשית כה) רביא: **מעוברת עלמו**. שהיתה אשמו מעוברת וקינה
לה: או **סופו**. ולא אמרינן לא ליקטליה לולד: **אשה ממור לממור**.

כמוזה היו לו אשה וזניסן וממו זין
קיני לסתירה כבר נחלית לשמות:
מעוברת עצמו או שותה וכו'.
רש"י פי' ולא אמרינן
לנא לקטליה לולד ומימה אמאי אית
לן למקטליה מה איכפת לן נמתין
עד שמלד הא תנן צפ"ק דערין
(דף יז.) האשה היוצאה ליהרג אין
ממתניין לה עד שמלד והתם גזירת
הכתוב הוא וממו גס שניסם לרבות
את הולד והתם משמע טעמא דרבי
קרא הא לא רבי קרא לא קטלינה

כלומר אשה הראויה לממור וינסת
לממור וקינה לה ונסתרה: או **סופה**
כו'. ולקמן פריך פשיטא: **אנא**
דאמרי כי האי תנא. דאית ליה
עקרה וקינה שותות מלדא נקט אלף
איילוניות ונסיד תלמודא מונקתה
וזרעה זרע ולא משום דאיהי ראויה
לקיימה אלמא כרבי אלעזר ס"ל דיכול
לישא אחרת ולפרות ולרבות ואפ"ה
איילוניות לא: וזו. כל אשה לנועה
עקרה משום דלא נסתרה הפסידה:
לא יפוש פסולין. לא נעשה שלום
בניהם הלאי לא יפרה ולא ירבה
הואיל וכל דורותיו ממזרין: **והיא לא**
נתפשה כו'. כלומר מהו דתימא
פרשת סוטה על כרחך באשת ישראל
קיימא מדכתיב והיא מעוטא משמע
זו היא דכי ולא נתפשה אסורה הא
נתפשה כו' ועלה קאי קרא דתמיהא
ועבר עליה רוח וגו' דליכא דמספקא
לן בהך אס נטמאה ואם לא נטמאה
זוהיא לא נתפשה ליתה נמי בכלל
השקאה קמ"ל: **במסוונה**. לאחר
ששתה איטריך לאשמעינן דמותרת
לבעלה דלא תימא זונה היא שהרי
בדקה המים: **מסוונה** הם. ודאי
בדקה המים וזונה היא אלא שמה
לה זכות ואמאי מותרת לבעלה:
במסוונה דרך אצרים. שאינה
מתוונה נמעיס וצירכים אלא ראשה
ושאר אצריה כבידים עליה מהו
דתימא הא לאו זכות תלה לה דאם
כן הוה לה להמתוונה דרך בדיקת
המים אלא באונס זינתה לבידיך
מתוונה שלא כדרכה ולכהן מיהא
תיסקר: **מבלעדי אישך**. משמע
דאישה זר הכי הוא: **קא משמע לן**.
דלמיקדס שכיבת זעל לבעל הוא
דלמא וסריק זר שכיבה הוא ואף
על גב דלאו זר זרעה הוא. וצרכים
חמה קאמר דמותר לקיימה ולא
בסריק אדם שאסור לקיימה משום
לא יבא פלוג דכא (דברים כג):
מהו

תוספות שאנין

ואיילוניות במע' אמה
לקייה ולא חזיא ליה:
ואשת ממור לממור כלומר
אשה הראויה לממור
ונשאת לממור וקינה לה
ונסתרה ליה איילונות או
שותה או לא נוטלת כתובה
ומיירי בביש לו אשה
ובנים דומיא דעקרה
ווקנה: ולא ליפוש
בבטולין פ"ה לא נעשה
שלום ביניהם לא יפרה ולא
ירבה הואיל וכל דורותיו
ממזרין: מ"ד והיא לא
נתפשה כו' כלומר מהו
דתימא פרשה סוטה על
כרחך באשת ישראל קיימא
מדכתיב והיא משמע זו
היא דכי לא נתפשה אסורה
הא נתפשה כו' ועלה קאי
קרא דתמיהא ועבר עליו
דהיכ דמספקא לן בהך אס
נטמאה אי לא [נטמאה]
שותה אבל אשת כהן
דליתא בכלל והיא לא
נתפשה ליתא נמי בכלל
השקאה קמ"ל ליה.
במתוונה דרך אברים שאין
מתוונה במעיס אלא
ראשה ורשאר אברים כבדים
עליה מ"ד (ט). מ"ד מבלעדי
אישך כו' משמע דאשה
בה הכי הוא קא משמע לן
דלמי שקדמה שכיבתו
לבעל הוא דתא וסריק
בה הכי הוא ואפ"ה דלאו
בר איורועי הוא ובסריס
חמה קאמר דמותר לקיימה
ולא בסריס אדם שאסור
לקיימה משום לא יבא
פצוה דכה ליה.

היאמה א"כ יסתרו כל עקריות
ויפקדו. תימה וכו' ישמעאל ליתא ליה
לנפשיה יסתרו כל יולדות זכעו וילדו
בזיוט וזו הואיל ולא נסתרה הפסידה:
ואמרת ריבויא הוא. תימה
והא אפיקמיה לעיל
(דף כד.) לרבות הרקופה ושומרת
יבס לקיימי: **זןן הואיל ונתפשה**
אסורה אימא לא תשתה כלל קמ"ל.
תימה לר"י אמאי לא פריך הכא ואימא
הכי נמי כדפריך לעיל ונראה כל
היכא דקרא דמסיק אדעתיה ממוכו
למדנש הכי ומדנש לדרשא אחרימי
לא פריך ואימא ה"ג דקמ"ל דכך ניתן
למדנש למשה בסימי ולא זע"א כגון
והיא נתפשה לאסור אשת כהן מבלעדי
אישך מי שקדמה שכיבת זעל אבל
לעיל בני ישראל משמע בדיחא למעוטי
גרים וכן צפ"ק שני דיבמות (דף כג.)
בגמרא דמי שיש לו אח מ"מ וזוקק את
אשת אחיו ליבוס דקא פריך פשיטא
אחיו הוא מהו דתימא לילף אחיה
אחיה מצני יעקב קמ"ל התם פריך
ואימא הכי נמי משום דאין גזרה שיה
למחנה זרין טעמא להוציא מאומה
סבירא או קרא וכן לענין לירוש' (שם):
וליתמא לו פשיטא אחיו הוא סד"א
לא יטמא זעל זעמי יש בעל שמטמא
יש שאינו מטמא הא כיצד מטמא

מעוברת חבירו ומינקת חבירו לא שותות
ולא נוטלות כתובה דברי ר' מאיר שהיה
רבי מאיר אומר (א) לא ישא אדם מעוברת
חבירו ומינקת חבירו ואם נשא יוציא ולא
יחזיר עולמים וחכמים אומרים יוציא
וכשיגיע זמנו לכנוס יכנוס והרובא שנשא
עקרה וקינה ואין לו אשה ובנים מעיקרא לא
שותה ולא נוטלת כתובה ר' אלעזר אומר
יכול הוא לישא אחרת ולפרות ולרבות
הימנה ד' אבל (ב) המקנא לארוסתו ולשומרת
יבם שלו ומשכנסה נסתרה או שותה או לא
נוטלת כתובה (ג) מעוברת ומינקת עצמו או
שותה או לא נוטלת כתובה (ד) הרובא שנשא
עקרה וקינה ויש לו אשה ובנים או שותה
או לא נוטלת כתובה (א) אשת ממור לממור
ואשת נתין לנתין ואשת גר ועבד משוחרר
ואיילוניות או שותה או לא נוטלת כתובה
קתני מיהא איילוניות תיובתיה דרב נחמן
אמר לך רב נחמן תנאי היא ואנא דאמרי
כי האי תנא דתניא (ו) שמעון בן אלעזר
אומר איילוניות לא שותה ולא נוטלת כתובה
שנאמר ונקתה וגורעה זרע מי שדרכה
להזרוע יצאתה זו שאין דרכה להזרוע ורבנן
היא ונקתה וגורעה זרע מאי עבדי ליה מיבעי
להו לכדנתיא (ז) ונקתה וגורעה [זרע] שאם
היתה עקרה נפקדת דברי ר' עקיבא אמר
לו ר' ישמעאל אם כן יסתרו כל העקריות
ויפקדו וזו הואיל ולא נסתרה הפסידה אם
כן מה תלמוד לומר ונקתה וגורעה זרע
השם היתה יולדת בצער יולדת בריוה
נקבות יולדת זכרים קצרים יולדת ארוכים
שחורים יולדת לבנים: אשת ממור לממור:
פשיטא מהו דתימא אפוישי פסולין לא ליפוש
קא משמע לן: אשת גר ועבד משוחרר
(ח) ואיילוניות: פשיטא מהו דתימא דבר
אל בני ישראל ולא גרים קמ"ל ואימא הכי
נמי ואמרת רבויא הוא: אשת כהן שותה
כו': (ט) (אשת כהן שותה) פשיטא מהו דתימא
והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה

תורה אור השלם
1. ואם לא נטמאה
האשה ונתרה והיא
ונקתה וזרעה זרע:
במדבר ה כח
2. דבר אל בני ישראל
ואמרת אליהם איש איש
בי תשעה אשתו ונקתה
בו מעל: במדבר ה יב
3. ושכב איש אתה
שבת זרע ובעלם ויהי
איש ונתרה והיא
נטמאה ועד אין קה והוא
לא נתפשה:
במדבר ה יג

(א) יבמות לו. (ב) [מוספתא
ריש פ"ה ע"ש] (ג) [נס
במוספתא] (ד) ברכות לא:
ושם מולפת השטה ועי'
מוס' לעיל כד. ד"ה ורי יונקן
וכי ועי' מוס' מנחות ח:
ד"ה מאי האכל וכו' וי"ע,
(ה) רש"ל מ"ו, (ו) [שיך לעמי'
הקודם] רש"ל, (ז) [במדבר
ה] (ח) [במדבר ה] (ט) ועי'
היטב בנשי' דמטנה דלעיל
כד. ד"ה אשת קרים ועי'
רש"ל, (י) [ן גירסת רש"ל
אבל גירסת רש"ל דה"ל עם
דבורו דלעיל, ט] עי'
זירושלמי דקדא איילוניות,
ט רש"ל, ט ז"ל דהא.

תורה אור השלם

1. ואם לא נטמאה
האשה ונתרה והיא
ונקתה וזרעה זרע:
במדבר ה כח
2. דבר אל בני ישראל
ואמרת אליהם איש איש
בי תשעה אשתו ונקתה
בו מעל: במדבר ה יב
3. ושכב איש אתה
שבת זרע ובעלם ויהי
איש ונתרה והיא
נטמאה ועד אין קה והוא
לא נתפשה:
במדבר ה יג

הגהות הב"ח

(א) נמי משוחרר פשיטא
כ"ל ומינה ואיילוניות
נמחק:

מוסף רש"י

מעוברת חבירו ומינקת
חבירו. אשה שמת בעלה
והיא מעוברת או מניקה,
אסורה להנשא עד כ"ד
חדש, שכן פירק יונק
(ביבמות לו).

(א) נראה דל"ל מ"ד הא לאו
זכות תלה לה וכו' ולפני מיהא
ליסקר ועי' בנש"י.

לאשתו כשרה ואינו מטמא לאשתו פסולה ה"ג קמ"ל ואימא הכי נמי דהא קרא ממעט פסולין והאי פסול הוא וכן צפ"ק דערין (דף יז.)
גבי האשה שיוצאת ליהרג אין ממתנייס לה עד שמלד פשיטא גופה היא מהו דתימא (כ) כאשר ישית עליה זעל האשה כתיב והאי ממונה
דבעל הוא קמ"ל ואימא ה"ג (ט) דמאי נפקא לן מהתם דממונה דבעל הוא אבל הכא כיון דאשמעינן דעיקר קרא לדרשא אחרימי תו לא סלקי
דעתא למעוטי מיניה מידי וכן פרי"י: **אשת סריס**. רש"י פי' בסריס חמה ולא בסריס אדם שאסור לקיימה ולא ידעינן מנלן דסריס
אדם כגון ששתה כוס עיקרין לאסור לקיימה אי משום האי צרימא דמיית צפרק שני דיבמות (דף כ): וצפרק הערל (שם דף פט): פלוג
דכא וכרות שפכה סריס אדם והזקן וכו' עד אסור לקיימה הא קתני נמי זקן וכו' זקן אסור לקיים אלא על כרחיך אפלוה דכא וכרות
שפכה קאי כדקתני טעמא משום שנאמר לא יבא פלוג דכא וכרות שפכה אכל אסריס דקתני צרימא לא יבענא מנליה דקאי נמי עלה:

מותרת וזו הואיל ונתפשה אסורה אימא לא תשתה קא משמע לן:
ומותרת לבעלה: פשיטא אמר רב הונא במתנוונה במתנוונה הא בדקה
מיא (ב) במתנוונה דרך אברים מהו דתימא הא זנויי זנאי והא דלא בדקה
מיא כי אורחיה משום דבאונס זנאי ולגבי כהן אסירא קא משמע לן:
אשת סריס שותה: פשיטא מהו דתימא מבלעדי אישך אמר רחמנא
והאי לאו בר הכי הוא קא משמע לן: על ידי כל עריות מקנין: פשיטא
מהו

לאשתו כשרה ואינו מטמא לאשתו פסולה ה"ג קמ"ל ואימא הכי נמי דהא קרא ממעט פסולין והאי פסול הוא וכן צפ"ק דערין (דף יז.)
גבי האשה שיוצאת ליהרג אין ממתנייס לה עד שמלד פשיטא גופה היא מהו דתימא (כ) כאשר ישית עליה זעל האשה כתיב והאי ממונה
דבעל הוא קמ"ל ואימא ה"ג (ט) דמאי נפקא לן מהתם דממונה דבעל הוא אבל הכא כיון דאשמעינן דעיקר קרא לדרשא אחרימי תו לא סלקי
דעתא למעוטי מיניה מידי וכן פרי"י: **אשת סריס**. רש"י פי' בסריס חמה ולא בסריס אדם שאסור לקיימה ולא ידעינן מנלן דסריס
אדם כגון ששתה כוס עיקרין לאסור לקיימה אי משום האי צרימא דמיית צפרק שני דיבמות (דף כ): וצפרק הערל (שם דף פט): פלוג
דכא וכרות שפכה סריס אדם והזקן וכו' עד אסור לקיימה הא קתני נמי זקן וכו' זקן אסור לקיים אלא על כרחיך אפלוה דכא וכרות
שפכה קאי כדקתני טעמא משום שנאמר לא יבא פלוג דכא וכרות שפכה אכל אסריס דקתני צרימא לא יבענא מנליה דקאי נמי עלה: